

44
5

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی

مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

10
یل ۱۳۳۲ صائی ۴ ۲۱ نیشان ۱۳۳۲ ییل ۵ جلد ۱۰۸ صائی ۱۰۸

1916

یخبر بولندیغم کبی، تورک قوملری، تورک دولترلی آردسندہ تکون ایدن حرب و غیر حرب مناسبتلرینک تدقیق ایدلمش، و بوتدیقاتہ استناد ایدرک تورک قوم و دولترینک حقوقی مناسبتلرینک تعیین قلمش اولدیغنه دائرده معلومات ایدینه مدم. حتی ضرب علماسی ایچنده بیلہ، تورک تورہ لرینہ کورہ مناسبات سیاسیہ نہ کبی اساسی وقواعدک تطبیق ایدیلدیکنی تدقیق ایدنلرک بولندیغنه شبہلیم. یالکز تاریخی فوائدی نقطہ نظرندن بیلہ، مباحث مسألہلر تدقیقہ شایاندر. امید ایدیورم کہ فوائد، صرف تاریخی اولمقلہده قالماز. ہر حالده بومسألہلر تاریخ و حقوق مراقیلری ایچون برتبع ساحہسی، سیاست آدملری ایچونده بر تأمل نقطہسی کوستریر، ظنندہیم.

مفصل.

اقتصاد

کچن ییلده ملی استحصال

- ہائی ییل ۵ - جلد ۱۰ - سانی ۲۵۵۵۰۰ -

۱۳۳۱ سنہ سنک تجارتہ کلنجہ:

ممالک اجنبیہ ایلہ کرک ادخالات کرک اخراجات تجارتی یابان تجارتخانہلر عمومیتلہ معاملہلری قاپامشلر، کسمشلردر، ایجابات حربیہ فی نظراعتبارہ آلہرق بدایہ متظرانہ وضعیت آلان بعض تجارت اولری ماللری بیتردکن و یا آزالندقدن صکرہ، تبدیل تجارتہ تشبث ایدرک، داخلی ایشلرہ باشلادیلر. بر قسم اجنبی تجارتخانہلر سبیلی سببسنر دہا فضلہ احتیاط ایدرک، بوتون بوتونہ ایشلری براقیدیلر. داخلی ایشلرہ باشلایان بعض اسکی ادخالات، اخراجات تجارتخانہلری، معاملات داخلہده کی مناسبت ایلہ الفت ایدہ میہرک، پیاسہ بی ترک ایتہده کچیکمہ دیلر. بناء علیہ، خارج مملکتدن داخلہ مال کلدیکی، بزدن اورایہ کلیتلہ مال چیقامدینی کبی، خارج مملکتدن عثمانی صنایع ملیہ سنک بعضلرینہ وضع ایدیلک اوزرہ نقد سرمایہده هیچ کلدی، داخلہ اجنبیلرک التہ بولنان پارہده غایت کارلی اولسی محتمل اولان بعض صنایع ایشلرہ قونیلدی.

قرہ دی لیونہ، بانکو دی روماء روس تجارت بانکہسی، تورکیہ ملی بانکہسی یواش یواش اللری پیاسہدن چکدیلر. فقط، بوکا مقابل دویچہ اوریہنت بانک، وینر بانک کبی مؤسسہلردہ معاملہلری توسیع ایدہ مدیلر. عثمانی بانکہسی ۳۳۱ سنہسی داخلی تجارت و صنایع تشبثلرندن هیچ برینہ هیچ بر صورتلہ داخل اولدی. علی العموم ۳۱ سنہ سنہ بانکہلر حساب جاری صورتندہ ترہینات واسقونطو طرزندہ اقراض ایشدکلری مبالغی متہادیا تحصیل ایلہ اشتغال ایدیور و کندیلرندہ موجود بولنان مودوعاتیہدہ مہما امکن اللرندہ صیقی طوتویورلر. اعلان ایدیلن موراتوریوم قانونی طیبی بانکہلرک حسن ادارہ مصالح ایتسنہ عظیم خدمتار ایفا ایلدی. ۳۱ سنہسی نہایتلرندہ استانبول و دیگر عثمانی شہرلرندہ ایفای معاملہ ایدن بانکہلرک دیون و مطلوباتی قارشیلشدیریلنجہ، کوریلرک، اکثرینک پیاسہ دیوناتی مطلوبلرندن زیادہدر. احتیاط و بصیرت اوزرہ حرکت ایتک دیمک بانکرلکجہ بوندن عبارتدر. فقط بزبورادہ براستایستیق یابہ جق اولور ایسہک، ظن و تخمینمزہ نظر آشویلہ برتیجہ یوارہ جغزہ:

بانقه لرك مطلوباتی اکثریا خرسیتیانلرده در؛ چونکه، حساب جاری کشادی، اسقونطو اجرایی اکثریا بانقه لرجه خرسیتیانلره دهها جوق سهولتله ایفا ایدلمکده در. مودوعات کلنجه، نسبت اعتباریله مسلمان خرسیتیاندن آشغی دکلدر؛ یعنی مودوعات و سائر طولایسیله بانقه لردن بو کون نسبتاً الک زیاده آلاجقلی تورکلدر.

ایام اخیرده وینر بانک تجارتیه بالفعل سلوک ایدرک کندی نامنه شکر جلب ایتدیکی و بناءً علیه تجارت عادیه به باشلادینی نظر دقتی جلب ایتکده در. خصوصی بویوک بانکرلر و فائضجیلر تماماً وزنه لرینی قاپامش دکلدر؛ بر طرفدن اسکیلرینی طویلار ایکن، بودفعه دهها امین جهتلره نقدلرینی وضع ایتکده، پیاسه جه پک معروف و متین اولان اصحاب تجارتدن % ۱۰، ۱۲، ۱۵ طلب ایدلمکده در. وفاء فراغ عمومیتله % ۱۵ دن باشلایور؛ امین ایشلر ۱۵، ۱۸، ۲۰ ایله یاییلیور. لکن معامله رهینه همان طور مش دنیله بیلیر.

کوچک صرافلر ۳۳۱ بخراننده ظاهراً الک جوق قازانیر کی کورینن، حقیقته جوق زده لنن ارباب تجارتدنر. آخه تبدیلی اسکی معین، مرتب کاری ویره مامکده، عدد معامله آز اولدیغی، امنیت برآز نشوشه اوغرادینی ایچون، صرافلر موازنه لرینی محافظه ایله مامکده در. معاش قیران صرافلرک مقداری ۳۱ سنه سی نهایتلرنده ینه آلامشدر.

بورسه دلالاتی بسبتون اورته دن قالمش کی در. رسماً بورسه نك انسدادی طولایسیله معامله یوقدر. مع مافیه، کنارده کوشده اوراق و قوائم نقدیه ساتیشی بالطبع دوام ایتکده در. روم ایلی تحویلاتی ۱۴۵ فرائق اوزرینه سنه نهایتنده ساتیلدیغی حالده، کچن سنه ابتدای، ۱۲۰ فرانقه قدر ساتیلمش ایدی. بورسه قومیسر لکنجه پاییلان تحقیقاته کوره بر آراق بعض محتاج آدملرک ۵۰-۶۰ فرانقه قدر تحویل لرینی ساتدقلری آ کلاشیلمشدر. طبیعی، بو کی حالرده نه آلیجیلری منع و تجزیه، نه ده ساتیجیلری کوروب نصیحت و منع ایتک امکان تختنده دکلدر. الک زیاده بزم قورقاجغمن شی: اهل اسلامک التده کی کاغدلری باد هوا صامغه قالقیشمی، یالان یا کلش اسکیدن بری ایشیدیه کلن حکایه لره استناداً، فیثاتلرک دهها جوق دوشه جکندن قورقورق، بلابدل قوائم نقدیه سی آخره ویرمه سیدر. غیر مسلملرک پک آز ساتدیغی ظن ایدلمکده در. ساتانک حسابی کورلمش دیمک اولدیغنه نظراً، بو کی قوائم نقدیه بی متانت و صبر کوسترمیه رک اللرندن چیقارانلرک مغلوب اولدقلری و ملکرینسک مهم قسمی ترک ایتدکاری آ کلاشیلیر: متیقف طاورانما مازک لازم اولدیغی سویلکه طبیعی حاجت کوره نم.

ایام اخیرده املاک قومیسو نیجیلری براز فعالیت کوسترمکه چالیشمشلر ایسه ده، عمومیتله املاک آلم صامی طور غوندر.

تجارت عادیه داخلیه قومیسو نیجیلانی الک زیاده رواجده اولان بر مشغله در؛ بعضلرینک ادعاسنه کوره، بو وادیده الک فعال عنصر تورک عنصریدر؛ قومیسو نیجیلنک شکل اجرایی، ماهیتی دکیشامش ایسه ده، منسوبی میانه یکی یکی عنصرلر کیرمش اولدیغندن، اسکی طرز قالمش، بطانت یرینه مدهش سرعت، احتیاط و تانی یرینه جرات و فدا کارلق قائم اولمشدر. بو حال بر اثر تکاملدر. خیره علامتدر. یکی تجارت قومیسو نیجیلرینک عددی حقنده برشی سویلک ممکن دکلدر؛ ساده استانبولده برایکی

بیکن زیادہ یکی تورہن تجارت منسوب تخمینہ ایدیلکده در . ا کزیری ، حقیقہ مسلک تجارتدن
یتشمش دکلدر؛ الآن مأموریتده بولنان کیمسه لر بولنرک آراسنده کورولمکده ، متقاعدینک ، اسکی
ومستغنی مأمورلرک، مبعوثلرک موجودیتی نظر دقتی جلب ایتمکده در .

مدقق بعض نظرلرک کشفنه کوره ، یکی قومیسو نیجیلرک وصف ممتازی : اساساً سیاستی ، حقوقی
اولق ، دها فعال و چالیشان بولنقد در . نظری اخلاق نقطه نظرندن بو حال آز مسامحه ایله کوریلده
ییلجک بر نقصان وضعف اولماقله برابر اقتصادی موفقیت ملیه ایچون ، بو اوصاف برنوع ضمان ایسه ،
ماده لا بد و بک مصیددر؛ حقیقی صورتده مسلک تجارتدن کیمسه اولمدینی حالده ، بویله لرک چیقمش
اولسی موجب شکران اولمیدر . یا ، تداول عمومی مملکتک سیستمی دکیشدیکی حالده ، بز او یوسه قده
بولندن ده غیر مسلملر منحصراً مستفید اولسه ، ضعف اخلاقی کوسترمک ، دییه افتخار ایتمه مزه امکان
ولزوم قالیرمی ایدی ؟

حاصلی بین الملل مبادله ۳۳۱ سنه سنده مملکت مزده همان همان یوق کیددر . پوسته لر ایله یومی بش
واغونی کچماک اوزره ، اخراجات واقع اولمقده و اونی تجاوز ایتماک شرطیله بزه ادخالات
اجرا ایدلمکده در . داخلی قره دی معاملہ سی منقطع ، بانقلر مسدود حکمده ؛ افراد کندی اره لرند
قره دی اوزرینه معاملہ پایه میور ، دائماً نقد ایله ایش کورویورلر . وسائط جدیدہ نقلیه توسع وانکشاف
ایده میور ؛ واسطه سزلق طولانیسیله ، تداول بو دفعه محصور مملکتک کندی ایچینه عائد ومنحصر
اولق طولانیسیله ، شدتی لا اقل ۳-۴ دفعه تزیید ایتک لازم کلدیکی حالده مع التأسف قره یوللرند
عربه ، حیوان ، انسان ، یول نقصانی ، شمند و فرلرده کومور و واغون نقصانی ، دکزلرده تهلک و سائر
طولانیسیله ، ماسبقده کی درجه سندن آنجق ٪ ۴۰-۵۰ ی کچماک اوزره دها فضله بر غیرت و موفقیت
ایله سوق فعالیت ایدلمکده در .

ملی استحصالک باشنده بالخاصه بانقله لرک بولنماش اولسی اک بویوک نقصاندر . اصل بانقله لر درک ،
عمومی حربده اقتصاد ملی جریانک باشنده اخذ موقع ایده جکلر ایدی . عثمانی بانقله سی ، طبق قره دی
لیونه کبی طور غون طور اجفته ، بوتون بانقله لری باشنه طولانی برق ، برانقله اتحادی وجوده کتیره جک ،
قره دی معاملہ سنک تنسيق واحتیاط ایله سوق و ادارہ سنه خدمت ایده جک ایدی . حالوکه ، علی العموم
ممالک عثمانیه بانقله لرند او یله تنسیقات وجوده کتیرلش که ، بزه ایستدکلری کون کاغد اوزرینه آلاجلرینی
بورجلرینه تقابل ایتیه جک درجه ده برانقله بیلیمک اقتدارینی حائر اولملر . دیمک مملکتک قره دی
سویه سنی طوتمق اوزره ، بانقله لر آره سنند اتحاد هیئت وجوده کلامش ، بلکه بورجلرینی اوده مامک
وحتی باره قاجیره بیلیمک ایچون او یوشلمش !

بو شرائط تحننده ملی استحصالک بک بویوک ثمره و یرمک استعدادند اوله میه جنی قبول ایدیلک
لازمدر . مع مافیه ، کوریورز که ، مملکت مزک استحصال ملیسی فعالیت ییلن چشید جشید داخلی ، خارجی
ضربه لره رغماً عطالتیه بسبتون محکوم اولماشدر . بعض شعبات استحصالیه ده شدت غیرت ، تزیید
استحصاله تمایل ، اصلاح صنایعیه متوجه هوس و موفقیت کورولمکده در . بن بو حالی صرف بو سنه
تورک عنصرینک ایشلرک ایچنه کیرمش اولسنک قره سعادتی یرینه تلقی ایدیورم . تورک عنصری

میدانه چیقنجه ظاهری قاریشیقلاق اولویور، فقط ایشلر دوزه لیور، هر کسک یوزی کولیور ایسه ده ایچی راحت ایدیور. ۱۳۳۱ سنه سنده اسلامک تجاری، صناعی، زراعی، نقلی فعالیتی اولسه ایدی، رفاه حاضر اقتصادی بستیون منسلب اولور، مملکتک موازنه سی چیغرندن تماماً چیقار ایدی. اگر بعض نقصانلر وارایسه، اوده بزم برآز ضعف مزدن، نقصانی دقت مزدن، عجیب لکمزدن ایلری گلکده در. نتیجه اوله رق دییه جکم: ۱۳۳۱ سنه سی فلا کتله ایچنده باشلایان ایلاک عمومی و اساسی «استحصال ملی» سنه سیدر.

م. زهری

تورک خطابه

بابر خان

تورکی: فلورا آناستیل

ترجمی: خالده اربیب

باشی ییل ۳ - جلد ۶ صافی ۹ ده در.

قردشک کوز یاشلرینی خاطر لاق اوکا سریع بر معذرت ایجاد ایتدیردی.
— هر حاله، دیدی. داهلر دوکون اولاماز، قرده شم ضیافتلر و رسمیتلر ایچنه هنوز کیره مز.
احسان الدوله دوداقلرینی قیوردی؛
— دوکونلرده قیز قردشلر مطلق لازم دکدرلر. هایدی بقالم بابر آرتق نصیحت دیکله، بن هر وقت سنک منفعتکی دوشنمه یورمی، هر وقت سکا فائده لی نصیحتلر ویرمیورمی؟
کنج خان آسقین بر صورتله جواب ویردی:
— هر زمان دکل، سن بنم حمایه وعد ایتدیکم آدم لری منحوس موغوللرینه یغما ایتدرمکه، سوزمدن دوندرمکه بنی اقناع ایتدک.
اختیار قادین اینجه بر سسله حایقردی،
— یغما دکل اوغل، کندی ماللرینی کری آلدیلر.
بابر شدید بر طرزده آیاغه قالدی،
— نه اولورسه اولسون. بن مساعده ایتکده خطا ایتدم. بو قدر مسلح آدمی غضبلندرمق عقلسز بر حرکت اولوردی. هم یننه ایلاک نظرده معقول کورون او قدر حکومت ایشی وارکه اونلری انسلن براز دوشنمه لی، یوز درلو دوشنمه لی ده سوکرا اجراسنه امر ویرمه لی. بن داهلر چوق مشکلاته اوغرایه جغم.
بک وقور بر طورله چیقدی کیتدی. آننه ارقه سندن ایچی چکدرک:
— آرتق تام آدم اولیور، دیدی. اولنک وقتی ده کلدی. عجبا کلین بکا اینی بر اولاد اولورمی؟
احسان الدوله شدتله:
— بکا اینی بر طورون اولاجق امینم، دیدی.